

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI

KHOA VĂN HÓA DU LỊCH



**BIỂU DIỄN NGHỆ THUẬT TRUYỀN THỐNG
PHỤC VỤ KHÁCH DU LỊCH Ở
KHU PHỐ CỔ HÀ NỘI**

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

Giảng viên hướng dẫn : Thạc sĩ Hồ Thu Hà

Sinh viên thực hiện : Đoàn Thị Thơm

HÀ NỘI – 2014

LỜI CẢM ƠN

Đề tài khóa luận này được hoàn thành là kết quả học tập tại Trường Đại học Văn hóa Hà Nội. Trong suốt quá trình thực hiện đề tài, em luôn nhận được sự quan tâm từ phía gia đình, bạn bè, các thầy cô trong khoa Văn hóa Du lịch- Trường Đại học Văn hóa. Em xin được gửi lời cảm ơn chân thành nhất đến những người đã quan tâm và giúp đỡ em thực hiện đề tài. Đặc biệt, lời cảm ơn sâu sắc nhất em xin gửi tới Thạc sĩ Hồ Thu Hà, cô là người định hướng, giúp đỡ, chỉ bảo tận tình, và sửa chữa từng câu, từng từ trong suốt quá trình em thực hiện đề tài này.

Qua đây, em cũng xin được gửi lời cảm ơn chân thành đến Ban quản lý phố cổ Hà Nội cùng các đơn vị đang biểu diễn nghệ thuật truyền thống tại phố cổ Hà Nội đã tạo điều kiện cho em trong quá trình khảo sát, tìm hiểu thực trạng hoạt động biểu diễn nghệ thuật phục vụ khách du lịch tại phố cổ Hà Nội.

Tuy đã cố gắng nhưng thiếu sót là không thể tránh khỏi trong đề tài, kính mong quý thầy cô đóng góp ý kiến để đề tài khóa luận của em được hoàn thiện hơn.

Em xin chân thành cảm ơn!

Hà Nội ngày 22 tháng 5 năm 2014

Sinh viên thực hiện đề tài

Đoàn Thị Thơm

MỤC LỤC

Chương 1. KHU PHỐ CỔ HÀ NỘI VÀ CÁC DI SẢN NGHỆ THUẬT TRUYỀN THỐNG BIỂU DIỄN TẠI KHU PHỐ CỔ

1.1. Tổng quát về khu phố cổ Hà Nội và các địa điểm được chọn làm nơi biểu diễn nghệ thuật truyền thống tại khu phố cổ

1.1.1. Khu phố cổ Hà Nội

1.1.2. Các địa điểm được chọn làm nơi biểu diễn nghệ thuật truyền thống phục vụ khách du lịch tại Khu phố cổ Hà Nội

1.2. Các di sản nghệ thuật truyền thống biểu diễn tại Khu phố cổ Hà Nội

1.2.1. Quan họ Bắc Ninh

1.2.2. Chầu văn

1.2.3. Hát Xẩm

1.2.4. Ca trù

1.2.5. Chèo

Chương 2. THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG BIỂU DIỄN NGHỆ THUẬT TRUYỀN THỐNG PHỤC VỤ KHÁCH DU LỊCH TẠI KHU PHỐ CỔ HÀ NỘI

2.1. Đôi nét về hoạt động du lịch tại khu phố cổ Hà Nội

2.2. Thực trạng hoạt động biểu diễn nghệ thuật truyền thống phục vụ khách du lịch tại khu phố cổ Hà Nội

2.2.1. Quá trình hình thành và tồn tại của các điểm biểu diễn nghệ thuật truyền thống phục vụ khách du lịch tại khu phố cổ Hà Nội

2.2.2. Thực trạng biểu diễn nghệ thuật truyền thống phục vụ khách du lịch

tại khu phố cổ Hà Nội

2.3. Vai trò của hoạt động biểu diễn nghệ thuật truyền thống tại khu phố cổ trong sự phát triển của du lịch Thủ đô.

2.3.1. Góp phần đa dạng hóa sản phẩm du lịch cho du lịch phố cổ.

2.3.2. Đem lại nguồn lợi kinh tế

2.3.3. Góp phần quảng bá cho phố cổ Hà Nội và nghệ thuật truyền thống của đồng bằng Bắc Bộ

Chương 3. GIẢI PHÁP XÂY DỰNG HOẠT ĐỘNG BIỂU DIỄN NGHỆ THUẬT TRUYỀN THỐNG PHỤC VỤ KHÁCH DU LỊCH Ở KHU PHỐ CỔ HÀ NỘI THÀNH SẢN PHẨM DU LỊCH CÓ CHẤT LƯỢNG CAO

3.1. Nâng cao công tác quản lý và tổ chức biểu diễn

3.2. Đầu tư cơ sở vật chất- kỹ thuật phục vụ biểu diễn

3.3. Củng cố nguồn nhân lực phục vụ biểu diễn

3.4. Đa dạng hóa các chương trình biểu diễn phù hợp với đặc điểm khách du lịch

3.4.1. Các chương trình biểu diễn phục vụ khách du lịch nội địa

3.5. Đẩy mạnh hoạt động quảng bá

3.4.2. Chương trình dành cho khách du lịch quốc tế

KẾT LUẬN

TÀI LIỆU THAM KHẢO

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Du lịch đang ngày càng chứng tỏ vị trí quan trọng của mình trong nền kinh tế quốc dân. Với những tiềm năng đặc trưng riêng có, du lịch Việt Nam đang từng bước phát triển cùng với sự phát triển chung của đất nước. Ngày nay, đời sống của con người ngày càng cao. Các nhu cầu tham quan, mua sắm, giải trí ngày càng trở nên cần thiết. Do đó du lịch không chỉ đóng góp vào nền kinh tế mà còn mang trọng trách lớn lao đó là phục vụ con người, đặc biệt là các nhu cầu tinh thần.

Hà Nội là trái tim của cả nước, Thủ đô 1000 năm văn hiến, nơi lưu giữ trong mình những giá trị văn hóa độc đáo và đa dạng. Hà Nội là trung tâm du lịch của vùng Du lịch Bắc bộ và Bắc trung bộ, giữ vai trò quan trọng trong phát triển du lịch của vùng cũng như của đất nước, luôn là điểm thu hút khách du lịch trong và ngoài nước.

Nói tới các giá trị văn hoá đặc sắc của Hà Nội, chúng ta không thể không nói tới phố cổ Hà Nội. Phố cổ chính là cái hồn, cái dáng dấp riêng biệt, độc đáo của Hà thành. Điều này chính là sức hấp dẫn diệu kỳ vô hình đối với khách du lịch, đặc biệt là khách du lịch quốc tế. Phố cổ là điểm đến không thể thiếu trong mỗi lịch trình tour của các công ty du lịch đến Hà Nội. Vì vậy, tạo ra các sản phẩm du lịch và hoàn thiện nó tại khu phố cổ là vô cùng cần thiết.

Trong thời gian qua, các di sản nghệ thuật biểu diễn truyền thống đã được đưa vào phục vụ du khách tại phố cổ Hà Nội. Những sản phẩm du lịch này đã phần nào gạt hái được những kết quả khá tốt đẹp. Nhưng bên cạnh đó, vẫn còn những điều bất cập cần phải được bổ sung, hoàn thiện, để hoạt động biểu diễn này ngày càng tốt hơn, có thể làm đẹp lòng du khách hơn trong mỗi lần đến với phố cổ Hà Nội. Chính vì vậy, việc khảo sát, đánh giá thực trạng

các điểm biểu diễn, từ đó đưa ra những giải pháp xây dựng nhằm hoàn thiện các sản phẩm du lịch này là một việc làm cần thiết. Đó là lý do chính để em lựa chọn đề tài “Biểu diễn nghệ thuật truyền thống phục vụ khách du lịch ở khu phố cổ Hà Nội” để làm đề tài khoá luận của mình.

2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

Mục đích nghiên cứu: Mục đích của đề tài là nghiên cứu thực trạng hoạt động biểu diễn nghệ thuật truyền thống tại phố cổ Hà Nội hiện nay để hoàn thiện sản phẩm du lịch này nhằm nâng cao hiệu quả du lịch phố cổ Hà Nội.

Nhiệm vụ nghiên cứu: Với mục đích đã nêu thì đề tài có các nhiệm vụ sau: Thứ nhất, nghiên cứu những giá trị đặc sắc của các di sản nghệ thuật truyền thống biểu diễn tại phố cổ Hà Nội. Thứ hai, đánh giá thực trạng khai thác các điểm biểu diễn nghệ thuật truyền thống tại khu phố cổ Hà Nội phục vụ du khách. Thứ ba, đề ra các giải pháp thiết thực để nâng cao chất lượng các sản phẩm du lịch này.

3. Phạm vi nghiên cứu

Đề tài tập trung nghiên cứu các vấn đề:

- Các địa điểm biểu diễn: 42 Hàng Bạc (đình Kim Ngân), 87 Mã Mây, 28 Hàng Buồm (đền Quán Đế) và trước cổng chợ Đồng Xuân.

- Các di sản nghệ thuật truyền thống biểu diễn tại khu phố cổ bao gồm Ca trù, Xẩm, Chèo, Quan họ... Trong đó Ca trù và Xẩm là hai di sản quan trọng nhất.

4. Phương pháp nghiên cứu

Để thực hiện đề tài này, người viết đã sử dụng các phương pháp sau đây:

- Phương pháp thu thập và xử lý tài liệu.

- Phương pháp thống kê, phân tích, tổng hợp, so sánh.
- Phương pháp khảo sát thực tế, điều tra xã hội học, phỏng vấn.

5. Tình hình nghiên cứu

Về phố cổ Hà Nội và các di sản nghệ thuật truyền thống biểu diễn tại khu phố cổ đã có khá nhiều công trình nghiên cứu, có thể kể ra đây một số công trình tiêu biểu như sau:

Phố cổ Hà Nội – Hữu Ngọc – Lady Borton – NXB Thế giới, 2004.

36 phố phường Hà Nội – Băng Sơn – NXB Văn hóa Thông tin, 2007.

Hát Châu văn – Bùi Đình Thảo (chủ biên) – Nguyễn Quan Khải – NXB Âm nhạc, 1996.

Lịch sử và nghệ thuật Ca trù – Nguyễn Xuân Diện – NXB Thế giới, 2007.

1000 năm âm nhạc Thăng Long – Hà Nội, Quyển II, V, NXB Âm nhạc – 2010.

Riêng về hoạt động biểu diễn nghệ thuật truyền thống tại khu phố cổ Hà Nội dành cho du khách nội địa lẫn quốc tế thì đề tài “Biểu diễn nghệ thuật truyền thống phục vụ khách du lịch ở khu phố cổ Hà Nội” là chuyên khảo đầu tiên về vấn đề này.

6. Bố cục của đề tài

Ngoài phần mở đầu, kết luận, tài liệu tham khảo và phụ lục, đề tài được triển khai theo 3 chương:

Chương 1: Khu phố cổ Hà Nội và các di sản nghệ thuật truyền thống biểu diễn tại khu phố cổ.

Chương 2: Thực trạng hoạt động biểu diễn nghệ thuật truyền thống phục vụ khách du lịch tại khu phố cổ Hà Nội.

Chương 3: Giải pháp xây dựng hoạt động biểu diễn nghệ thuật truyền thống phục vụ khách du lịch tại khu phố cổ Hà Nội trở thành sản phẩm du lịch có chất lượng cao.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Xuân Diện (2007), *Lịch sử và nghệ thuật Ca trù*, NXB Thế Giới.
2. Hữu Ngọc (2004), *Phố cổ Hà Nội*, Lady Borton, NXB Thế Giới.
3. Trần Việt Ngữ (1996), *Về nghệ thuật Chèo*, Viện nghiên cứu Âm nhạc.
4. Băng Sơn(2007), *36 phố phường Hà Nội*, NXB Văn hóa Thông tin.
5. Bùi Đình Thảo(chủ biên), Nguyễn Quang Khải (1996), *Hát Châu văn*, NXB Âm nhạc.
6. *1000 năm âm nhạc Thăng Long, Hà Nội quyển II* (2010), NXB Âm nhạc.
7. *1000 năm âm nhạc Thăng Long, Hà Nội quyển V-* NXB Âm nhạc, 2010
8. Tài liệu online
 - Giang Hân, “ *Xâm – những làn điệu buồn vui của cuộc đời*”, <http://mantico.hatvan.vn/>,<http://mantico.hatvan.vn/am-nhac-dan-gian/xam-%E2%80%93-nhung-lan-dieu-buon-vui-cua-cuoc-doi.html>, 20/4/2014
 - Việt Hưng, “Nói lại nhịp phách nơi phố cổ”, [sankhau3mien.com](http://www.sankhau3mien.com), <http://www.sankhau3mien.com/content.php?957-n%e1%bb%91i-l%e1%ba%a1i-nh%e1%bb%8bp-ph%c3%a1ch-n%e1%bb%91-c%e1%bb%95>, 29/4/2014
 - Nguyễn Thị Bích Ngoan, “*Nghệ thuật hát Xâm*”, <http://vhnt.org.vn/>, <http://vhnt.org.vn/NewsDetails.aspx?NewID=1694&cate=94>, 20/12/2013

- Nguyễn Xuân Thủy, “*Yếu tố nghệ thuật biểu diễn hát Văn*”, daomauvietnam.vn, <http://mantico.hatvan.vn/nghe-nhan-hat-van/yeu-to-nghe-thuat-bieu-dien-hat-van.html>, 14/3/2014